

অসমীয়া আখৰ জোঁটনিৰ ক্ষেত্ৰত

ব্যঞ্জন বৰ্ণৰ প্ৰভাৱ :

অসমীয়া ভাষাৰ আখৰ জোঁটনিৰ ক্ষেত্ৰত স্বৰবৰ্ণতকৈ ব্যঞ্জনবৰ্ণই অধিক সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰে। য় আৰু ৱ-ক বাদ দি অসমীয়া ভাষাত একৈশটা বিশিষ্ট ব্যঞ্জনবৰ্ণ নিৰ্দিষ্ট কৰা হৈছে। এই একৈশটা বৰ্ণ বুজাবলৈ অসমীয়া বৰ্ণমালাত ৪০ (চল্লিছ)টা আখৰ আছে।

লিপিমালাৰ কণ্ঠ্যবৰ্ণ ক খ গ ঘ ঙ আৰু ঔষ্ঠ্যবৰ্ণ প ফ ব ভ ম—এই আখৰকেইটাৰ উচ্চাৰণ বা লিপিৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ সমস্যা নাই। মুৰ্ধন্য আৰু দন্ত্যবৰ্ণৰ আখৰবোৰ বিশিষ্ট বৰ্ণৰূপে অসমীয়া ভাষাত উচ্চাৰিত নহয়। সেয়ে লিখোঁতে দুয়োটা বৰ্ণৰ আখৰ খেলিমেলিকৈ ব্যৱহাৰ হয়। টকা, টুটকীয়া, তগৰ, ডলা, দৰা, টেঁকীয়া, ধুনীয়া ইত্যাদি শব্দৰ উচ্চাৰণত দুয়োবৰ্ণৰ আখৰৰ একো পাৰ্থক্য নাথাকে। গতিকে লিখাৰ সময়ত আখৰ জোঁটনিত আখৰৰ ব্যৱহাৰৰ সমস্যা আছে।

চ, ছ, জ, ঝ, ঞ—তালব্য বৰ্ণৰ এই আখৰকেইটাৰ মৌলিক উচ্চাৰণ অসমীয়া ভাষাত নাই। ইহঁতৰ উচ্চাৰণ তালুত হ'ব লাগে। কিন্তু উচ্চাৰণ সঠিক নোহোৱাত লিখোঁতে সমস্যা হয়। বিশেষকৈ চ আৰু ছ-ৰ উচ্চাৰণত অলপো তাৰতম্য নঘটে। একেদৰে ঞ-টো য় হিচাপে উচ্চাৰিত হোৱাৰ বাবে চিঞৰ, চিঞাহী, গোহাঞি ইত্যাদি শব্দ বৰ্তমান চিয়ঁৰ, চিয়ঁহী, গোহাঁই এই ৰূপত লিখিবলৈ লোৱা হৈছে আৰু অভিধানেও এই ৰূপক স্বীকৃতি দিছে; কিন্তু ভূঞা, গঞা, মিঞা ইত্যাদি শব্দত ঞ- ৰ ঠাইত য় লিখা নহয়।

স, শ, ষ আৰু হ-ৰ ব্যৱহাৰ :

স-ৰ ব্যৱহাৰ :

- (১) অঃ, আঃ ধ্বনি থাকিলে বিসৰ্গৰ ঠাইত স বহে। উদাহৰণ স্বৰূপে—
নমঃ + কাৰ = নমস্কাৰ, তেজঃ + ক্ষিয় = তেজক্ষিয়
- (২) দুটা শব্দৰ প্ৰথমটোৰ শেষত বিসৰ্গ আৰু দ্বিতীয়টোৰ আৰম্ভণিত ট/ঠ আৰু ত/থ থাকিলে সন্ধিৰ ফলত বিসৰ্গৰ ঠাইত স হয়। যেনে—
মনঃ + তাপ = মনস্তাপ।
- (৩) কিছুমান শব্দৰ শেষত বিশেষ্য ৰূপত শ থাকিলেও বিশেষণ ৰূপত সেইবোৰ ষ্ট হয়। কিন্তু বিশেষ্য ৰূপত স থাকিলে বিশেষণ ৰূপত সেইবোৰ স্ত হয়। যেনে—ক্লেশ—ক্লিষ্ট, আনহাতে, অভ্যাস—

- অভ্যন্ত ইত্যাদি।
- (৪) জ্ঞান আৰু স্থান শব্দ ব্যৱহাৰতো কেতিয়াবা সমস্যাই দেখা দিয়ে। দুয়োটাই সমার্থক শব্দ যদিও জ্ঞান মূলতঃ ফাৰ্চী শব্দ। গতিকে পাকিস্তান, আফগানিস্তান, কবৰ-ই-জ্ঞান লিখা হয়। অৱশ্যে কবৰস্থান শব্দহে লিখা হয়।
- (৫) সংস্থা বা সছা দুয়োটাই ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সংস্থা তৎসম শব্দ। সছা শব্দ সংস্থাৰ পৰাই ওলোৱা এটা তদ্ভৱ শব্দ।

শ-ৰ ব্যৱহাৰ :

দুটা শব্দৰ প্ৰথমটোৰ শেষত বিসৰ্গ আৰু দ্বিতীয়টোৰ আৰম্ভণিত চ বা ছ থাকিলে সন্ধিৰ ফলত বিসৰ্গৰ ঠাইত শ হয়। যেনে—নিঃ+চল=নিশ্চল, নিঃ+ছিন্ন=নিশ্ছিন্ন ইত্যাদি। অৱশ্যে, পৰিচ্ছেদ শব্দত ব্যতিক্ৰম হয়।

ষ-ৰ ব্যৱহাৰ

শ আৰু স-ৰ ব্যৱহাৰতকৈ ষ-ৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত অধিক সাৱধানতা অৱলম্বন কৰিব লগা হয়। নিত্য ষ-যুক্ত শব্দসমূহৰ বাহিৰে ষ ব্যৱহাৰৰ বাবে পালন কৰিবলগীয়া বিধিকেইটোক 'ষত্ববিধি' বুলি কোৱা হয়। ষত্ববিধিৰ নিয়মসমূহ এনেধৰণৰ—

- (ক) ট-বৰ্গৰ বৰ্ণৰ লগত যুক্ত হ'লে ষ হয়। যেনে— কষ্ট, দুষ্ট, ওষ্ঠ ইত্যাদি।
- (খ) ই-কাৰান্ত আৰু উ-কাৰান্ত উপসৰ্গৰ পাছত থকা স্থা, সিধ, মিচ্, লস্ আদি ধাতুৰ স ষ হয়। যেনে— প্ৰতিষ্ঠা, নিষেধ, অভিলাষ, নিষাদ ইত্যাদি।
- (গ) ভূমি, গো, অংগু শব্দৰ পিছত ষ হয়। যেনে— ভূমিষ্ঠ, গোষ্ঠ, অংগুষ্ঠ ইত্যাদি।
- (ঘ) সু আৰু বি উপসৰ্গৰ পিছত সম শব্দৰ স ষ হয়। যেনে— সুষম, বিষম।
- (ঙ) প্ৰত্যয় যোগ হ'লে হবিস্ আৰু চান্দুস্ শব্দৰ স ষ হয়। যেনে— হবিষ্য, চান্দুষ্য।
- (চ) দুটা শব্দৰ প্ৰথমটোৰ শেষত অঃ ধ্বনিৰ বাহিৰে আন বিসৰ্গান্ত ধ্বনি থাকিলে আৰু দ্বিতীয়টোৰ আদ্য বৰ্ণ ক/খ/প/ফ হ'লে দুয়োটা শব্দৰ সন্ধিৰ ফলত বিসৰ্গৰ ঠাইত ষ হয়। যেনে— আৰিঃ + কাৰ = আৰিষ্কাৰ,